

19.10.18].

4. Электронный ресурс.– Режим доступа: www.psyera.ru : вход доступа 20.10.18
5. Дмитриева М. С. Синергетика в науке и наука языком синергетики / Сборник статей. Одесса: Астропринт. – 2005. С. 23
6. Электронный ресурс.– Режим доступа: www.iphlib.ru / обращение 20.10.18
7. Шалаев В. П. Синергетика в пространстве философских проблем современности: Монография. Йошкар-Ола: МГТУ. 2009.- 360 с.
8. Шалаев В. П. Глобализация, постмодерн, бифуркационный человек – маркеры переходной истории / В.П. Шалаев Социологические теории общества. Журнал Сервис Plus. №2, 2008. - С. 96 - 105, С. 99
9. Родина Н. В. Психология копинг-поведения: системное моделирование: монография/ Родина Н.В. , Одесса: издатель Букаев ВВ., 2011. -364 с.]
10. Бодров В. А. Проблема преодоления стресса. COPING STRESS и теоретические подходы к его изучению / В. А. Бодров// Психол.журнал. – 2006. Т. 27. № 1. С. 122-133
11. Weber H. Belastung sverarbeitung / Weber H. // Fur Klinische Psychologie / - 1992. № 21 (1). - P. 17-27

Олейников Юрий Васильевич – аспирант кафедры философии, социологии и менеджмента социокультурной деятельности Государственного учреждения «Южноукраинский национальный педагогический университет имени К. Д. Ушинского»

УДК: 124.5:316.722

ЗНАЧЕННЯ АКСІОЛОГІЇ ДЛЯ РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ КУЛЬТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

У статті розглядається два основних підходи до вивчення предметів, явищ навколишнього світу: онтологічний–спрямований на пізнання сутності предмета та аксіологічний – виражає ставлення людини до предмета «Аксіологічна» чи «ціннісна» парадигма культур-філософії найбільш на явно простежується в ХХ столітті, коли цілком очевидно на тлі трагічних «оман» людського розуму стає очевидно обмеженість раціоналістичних моделей культури. Зріст науково-технічного прогресу, освіченості, успіхи у задоволенні зростаючих людських потреб, удосконалення мереж комунікацій – не вели до автоматичного розширення поля духовності та не запобігали кривавим конфліктам. Виразне відношення до предмету здійснюється за допомогою цінностей.

Ключові слова: аксіологія, трансформація, цінності, культура.

ЗНАЧЕНИЕ АКСИОЛОГИИ ДЛЯ ПОНИМАНИЯ СУЩНОСТИ КУЛЬТУРНОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ОБЩЕСТВА

В статье рассматривается два основных подхода к изучению предметов, явлений окружающего мира: онтологический направленный на познание сущности предмета и аксиологический - выражает отношение человека к предмету «Аксиологическая» или «ценностная» парадигма культур-философии наиболее на явно прослеживается в ХХ веке,

когда вполне очевидно на фоне трагических «заблуждений» человеческого разума становится очевидной ограниченность рационализма моделей культуры. Рост научно-технического прогресса, образованности, успехи в удовлетворении растущих человеческих потребностей, совершенствование сетей коммуникаций - не вели к автоматическому расширению поля духовности, но не предотвращали кровавым конфликтам. Выразительное отношение к предмету осуществляется с помощью ценностей.

Ключевые слова: аксиология, трансформация, ценности, культура.

THE VALUE OF AXIOLOGY FOR UNDERSTANDING THE ESSENCE OF THE CULTURAL THE TRANSFORMATION OF SOCIETY

The article is considered are two main approaches to the study of objects, phenomena of the world: ontological-aimed at understanding the essence of the subject and the axiological - expresses the attitude of the person to the subject. The "axiological" or "value" paradigm of culture-philosophy is most clearly seen in the twentieth century, when it is quite evident against the background of tragic "misconceptions" of the human mind that the limited rationalist models of culture becomes apparent. The growth of scientific and technological progress, education, success in meeting the growing human needs, improving communication networks - did not lead to automatic expansion of the field of spirituality and did not prevent the bloody conflicts. Expressive relation to the subject is carried out with the help of values.

Key words: axiology, transformation, values, culture.

Основна функція цінностей – регулятивна функція, а саме регулювання поведінки індивіда у певних соціальних умовах. Яким чином здійснюється функція цінностей? Індивід, щоб відчувати себе повноправним членом суспільства, повинен оцінювати себе, свою діяльність, поведінку на підставі відповідності вимогам культури суспільства. Відповідність життя-діяльності індивіда прийнятим у суспільстві нормам, принципам створює в неї відчуття власної соціальної повноцінності, яка є умовою нормального соціального самопочуття, і навпаки, відчуття не відповідності поведінки вимогам суспільства занурює людину у стан дискомфорту, виводить з рівноваги і можливо стає причиною кризи. Людина потребує постійного контролю у ступені своєї відповідальності соціальним нормам, тобто у ступені своєї соціальної повноцінності. Зовнішній контроль за ступенем соціальної повноцінності здійснюється інститутом громадської думки, правовим органом і т. д., внутрішній контроль здійснює сама особистість з позицій існуючих норм і потреб суспільства, засвоєних ним у процесі соціалізації, що виступає самоконтроль. Самоконтроль є впливовим механізмом розвитку індивіда, оскільки припускає подальше корегування поведінки особистості у відповідності з вказаними. Усвідомість власної неповноцінності спокушає її до творчої діяльності з заповненням і компенсації недостатності індивідуального буття та виступає як креативний механізм, механізм розвитку. Твердження про формування кардинально нового розвитку сучасного суспільства вже стало аксіоматичним. Є різні підходи до характеристики його становлення та розвитку: постіндустріальне суспільство – дослідники Д. Белл, Р. Дарендорф, А. Турен; пост-економічне – Г. Кан, В. Іноземцев; інформаційне – О. Тоффлер, Й. Масуда, Дж. Нейсбіт, Дж. Бенігер; суспільство знань П. Дракер, Ф. Вебстер; пост-капіталістичне – Р. Даріндорф; пост-цивілізаційне – К. Боулдінг, та ін. Стан розробки проблеми соціально-філософського аналізу культури як аксіологічного феномену та засоби аксіології характеризується певною неоднозначністю. З одного боку, існує значний бібліографічний список з філософії культури. З іншого боку, аналіз філософських джерел переконує, що аксіологічна рефлексія феномену культури ще не існує як досить розвинений відмежований простір філософського дослідження, де розв'язані гранично значущі теоретичні питання. Головним чином це стосується аксіології. Так, аналіз філософсько-культурологічних робіт

філософів М. О. Бердяєв, С. Л. Франк, В. С. Соловйов, М. О. Лосський, П. Д. Юркевич, Е. Фромм, О. Ф. Лосев, К. Ясперс, М. Гайдеггер, та ін.. переконує нас у тому, що їх філософія була наскрізь аксіологічною, тому-що стосувалася глибинних значущих аспектів відносин світу та людини як субстанціальних елементів культури. Їх міркування про ціннісну природу культури і про культуру аксіологічного явища багато в чому поставили певну очевидну даність, яка не потребує додаткової рефлексивної роботи думки, пов'язаної із з'ясуванням виникнення ідеї, поняття, феноменології, морфології, ієрархії, мови цінностей, тобто усієї проблематики, що окреслює, власне, предмет аксіології, і надзвичайно необхідної як методологічний базис міркування про культуру як систему цінностей. Виходячи з констатації такої теоретичної ситуації, специфіка даного дослідження припускає використання значної кількості джерел які становлять собою розробку аксіологічної проблематики та її аспектів, стосовно культури в цілому та її проявів. Першу групу джерел складають «класичні» роботи з філософської теорії цінностей: Р. Г. Лотце, Г. Ріккерт, В. Віндельбанд, Ф. Ніцше, О. Ф. Лосев, М. О. Бердяєв, культурології та філософії людини, безпосередньо пов'язані з аксіологічною проблематикою М. Шелер, Х. Плеснер, В. Штерн, Е. Шпрангер, Г. Мюнстерберг, Ф. де Соссюр, Ф. Brentano. Ці автори по-різному ставили і розв'язували проблему цінностей. Але їх поєднувало одне: поставлена проблема цінності та цінностей нерозривно було пов'язано з проблемою пізнання буття людини як системи, певним чином, організованих цінностей. Другу групу джерел утворили дослідження радянських філософів, предметом дослідження яких була аксіологія як особливий розділ філософського знання та її прикладні аспекти. По-перше, це дослідження в межах діалектико-матеріалістичної марксистської традиції дослідження цінностей В. П. Тугарінов, О. Г. Дробницький, М. С. Коган, О. Г. Здравомислов, С. Ф. Анісімов, О. О. Ручка, В. О. Василенко. Звернення власне до аксіологічної проблематики, редагованої до марксистської методології, не зважаючи на усі труднощі ідеологічного характеру, дозволило виявити фундаментальні евристичні можливості категорії цінності у пізнанні культури в цілому Н. З. Чавчавадзе, Ю. М. Давидов, П. Г. Гуревич, В. П. Сержантов, С. В. Пролєєв, як і соціологічні О. О. Ручка, І. Т. Фролов, М. С. Бургін, В. С. Бакіров, психологічні О. М. Леонтьєв, С. Л. Рубінштейн, Б. І. Додонов, В. В. Кортава, Д. М. Узнадзе, філософсько-антропологічні В. П. Сержантов, В. Ш. Сабіров, М. М. Трубников аспекти. Третя група джерел формують дослідження закордонних соціальних філософів, культурологів, аксіологів та філософських антропологів К. Клакхон, Е. Фромм, М. Гайдеггер, К. Ясперс, які використали іншу, на відміну від діалектико-матеріалістичної, методологію пізнання культури. Це дозволило їм значно розширити проблематику аксіології у її сутнісному власне аксіологічному, так і в прикладному ракурсі. Особливе місце у завданні дослідження займає четверта група джерел, представлених роботами сучасних вітчизняних та російських філософів, осмислення проблем культури здійснюється у межах аксіологічної інтенції і аксіологічного дискурсу. У роботах С. Б. Кримського, В. М. Малахова, Г. Б. Гребенькова, С. В. Пролєєва, Н. В. Хамітова, та інших дослідників розглядаються загальнотеоретичні аспекти аксіології. Разом з тим вказані дослідження відзначаються багатогранністю та складністю відображення феноменологічного буття культури як аксіологічного феномену в загалі й української культури зокрема.

Інформатизація суспільства на сучасному розвитку посідає досить важливе місце. Дає можливості більшості комунікативних зв'язків різним соціальним групам та суспільствам. Інформаційне суспільство, де усі засоби інформаційних технологій комп'ютери, інтегровані системи, кабельний, супутниковий та інші зв'язки, програмне забезпечення, відео пристрій, наукові дослідження, направленні на те, щоб зробити інформацію загальною доступною, які активно впроваджуються у виробництво і життя [8, с. 54]. Інформаційне суспільство в американській національній інформаційній інфраструктурі визначається як суспільство, у якому: найкращі школи, вчителі та курси стають доступними усім студентам не залежно від географічної відстані, ресурсів та працездатності, величезний потенціал мистецтва, літератури, науки стає доступними не тільки у великих організаціях, бібліотеках, музеях;

послуги охорони здоров'я і соціальні послуги стають доступними в інтерактивному режимі кожному своєчасно та у необхідному місці, кожний має шанс жити у різних місцях без втрати можливості повноцінно працювати в офісі через електронні магістралі; не великі фірми у змозі отримувати замовлення з усього світу електронним шляхом; кожній може дивитися останні фільми, звертатися в контакти з державними службовцями; державні, ділові структури можуть обмінюватися інформацією електронним шляхом, знижуючи обсяг паперової роботи та поліпшення якості послуг [3, с. 59].

Динамічний суперечливий процес, який сьогодні переживає українське суспільство, пов'язаний як із труднощами становлення незалежної держави, так і з пошуком певної моделі суспільно-політичного, економічного розвитку, засобів оновлення соціокультурного життя. Характерною рисою цього процесу є інформаційна культура суспільства як показник задоволення соціальних, політичних, економічних і духовних потреб [9, с. 142]. Інформатизація суспільства встановила ряд соціокультурних проблем, які потребують нових методів та підходів у розв'язанні.

Розгляд проблем соціально-культурних проблем сучасного суспільства, формування його інформаційної культури почалося на межі 80-90х років ХХ століття поступово стає предметом спеціального дослідження. Але спеціальних праць, які комплексно розглядають проблеми формування сучасної культури, її функціонування, розвитку на різних рівнях не так багато. Одночасно у філософії, соціології, журналістиці відбувається процес накопичення знань, що стали основою для вивчення проблем, які досліджуються.

Від початку античної епохи теоретики наполегливо у пошуках осмислення феномену духовності. У роботах Аристотеля, Ф. Аквінського, Ф. Белока, Г. Гегеля, Канта, Д. Локка, О. Шпенглера та ін. Проблеми цивілізації культури проаналізовані у працях Д. Белла, М. Вебера, Дж. Оруела, М. Сорокіната ін. Цілий ряд досліджень проблемної галузі «людина-культура» «людина-цивілізація», «людина-інформація», нових підходів містять сучасні публікації В. П. Андрушенка, О. І. Арнольдова, Є. К. Бистрицького, Л. В. Губерського, В. Ф. Іванова, В. Г. Кременя, О. М. Мироненка, А. З. Москаленка, О. Ф. Коновця, І. О. Погорілого, Ю. Д. Прилюка, В. І. Шинкарука та ін. Узагальнений підхід різних дослідників можливо побачити в одній з новіших праць Дж. Лапла «Мас-медіа, комунікація, культура, глобальний підхід». Сьогодні діяльність мас-медіа, як і характер масової комунікації, визначається глобальними процесами, без досліджень яких не можливе розуміння закономірності розвитку культури в сучасних умовах. «Символічна та медіа-опосередкована природа сучасної культури разом з небувалою міграцією людей з однієї частини світу у іншу зазначає Дж. Лапл у своїй роботі, зруйнувала традиційні підвалини культури.

В сучасному складному світі комунікація є тим соціальним стрижнем, з яким перетинаються, взаємодіють та взаємовпливають між людськими стосунки, технологічні відкриття, політико-господарчі заходи і культурні прагнення. Будь-яке дослідження культури в глобалізованому, обплетеному мас-медіа й «Інтернетом» у світі мусить брати до уваги всеохоплюючий аспект комунікації – здатність до взаємодії. У сучасному суспільстві за допомогою засобів масової комунікації передається соціокультурний досвід, підтримуються культурні традиції. Існування каналу передачі інформації, як засоби масової інформації, дозволяє у корені змінити багато процесів збереження, розповсюдження, засвоєння культурних цінностей. Поява засобів масової інформації, як зазначає А. Моль, не змінює основного змісту культури, не впливає на її спрямування. Він вважає, що «гуманітарна концепція культури застаріла і жити сьогодні дійсно гуманітарною культурою вже ні хто не може».

Глобалізація інформаційного обміну та комунікації, на думку О. М. Гриценко, не веде до об'єднання різних культур та стирання культурних відмінностей, навпаки, специфіка сучасної світової культури є її полі-модальність, толерантність до різних етнічних особливостей. У світовій культурі нового типу глобальні культурні зразки та стилі життя

поєднуються з регіональною ідентичністю, які сьогодні набули вагомого значення як політика чи класова ідентичність, що відходять у минуле. У новій книзі, присвяченій просвітницькому руху, О. Коновець розглядає цю проблему з точки зору збереження національної культури в умовах глобалізації. «Мас-медіа» сприяють не лише взаємозбагаченню різних культур, а й несуть певну загрозу культурної експансії, що особливо вразливо для національної культури народу, де ще не сформована як цінність національна культура й слабкий імунітет проти агресивного вторгнення більш сильної чужої культури» [21, с.74].

Деморалізація, розлади культури, втрата духовного – явища не лише суто українські. Національна культура, освіта, наука – базові засади та цінності держави, суспільної свідомості та національної безпеки, які потребують постійної максимальної уваги, фінансування, підтримки і забезпечення умов для розвитку. Умисно буде процитувати академіка Івана Дзюбу: «Нашій культурі потрібна свідомо, продумана та дієва підтримка з боку держави і всього суспільства. Сьогодні українська масова культура зберігає меншовартість, провінційність, має схильність до калькування, а традиції і цінності української культури не відповідають динамічному, урбаністичному сьогоденню.

Актуальною є проблема модернізації культури. Іноді ми самі вбачаємо відсталість, штучно створюємо вакуум сучасного культурного простору і заповнюємо його елементами іноземних культур, які професійно створюють чужим націям ілюзію могутності [3, с. 173]. Руйнівна сила антикультури, антитрадицій, антидуховності може згодом стати незворотною, якщо не надати відновлення моральним фільтрам. Піднесення української культури не буде результатом руйнації здобутого у минулому. Тому державна інформаційна політика повинна бути скерована, насамперед, на усунення «дефіциту довіри до влади», який перешкоджає просуванню шляхом реформ.

У цьому розумінні ключовою проблемою є створення відкритого інформаційного середовища, що включає в себе забезпечення інформаційної прозорості державної влади, необхідної для формування громадського суспільства і досягнення взаємодії між суспільством та владою на принципах довіри, порозуміння і ділового партнерства. При цьому тільки у рамках законодавства доступ до деяких видів інформації повинен бути обмеженим з метою захисту особистих прав і свобод громадян, інтересів економічних та інших структур суспільства, держави та національної безпеки. Особливо збалансований підхід потрібний під час роботи з персональними даними і шифруванням інформації, тому що саме у цих сферах найбільш можливе виникнення загроз особистого життя й обмеження прав на особисту, сімейну і комерційну таємницю як при надмірному втручанні держави, так і у разі несанкціонованої діяльності не державних структур. Сучасні інформаційно-комунікативні технології, засоби і системи обчислювальної техніки і зв'язку, наприклад технологія Internet, та перспективи їх розвитку не тільки надають принципово нові, найширші можливості для вільного поширення інформації, масового поширення інформації, масового інформаційного обміну та комунікацій, але і дозволяють говорити про інформаційну революцію, що відбувається у кінці ХХ ст., результатом якої стане новий тип демократичного суспільства – інформаційного суспільства [38, с. 87]. Невід'ємною складовою сучасного світу стала глобалізація. Ця проблема привертає пильну увагу дослідників багатьох галузей знань, тобто стала домінуючою в сучасній епістемології. Особливо актуальною вона є для України, яка намагається вирішити стратегічну мету, увійти до кола цивілізованих націй сучасності. Під впливом поширення інформації відбуваються зміни ментальності, особливо актуально для пост тоталітарних країн, до яких відноситься Україна, що потребує свого вивчення. Інформаційні війни, міжнародний тероризм стають породженням інформаційної глобалізації та все більше викликають тривогу і за непокоєння і потребують детального з'ясування їх можливих наслідків [11].

Процеси глобалізації та інформатизації суспільстві безпосередньо пов'язані з питаннями майбутнього світового устрою, системи міжнародних відносин, з місцем і роллю

Сполучених Штатів Америки у вирішенні світових проблем. На сьогодні США – визнаний лідер у процесах глобалізації. В усіх проаналізованих підходах виявляється прагнення визначити можливості наслідків впровадження нових технологій, інформатизації та комп'ютеризації суспільства. При цьому відкриваються нові перспективи і можливості, все-таки радикальними є можливості та концепції, які концентрують увагу на змінах, що відбуваються у всіх сферах громадського життя, включаючи структуру влади, форми об'єднання громадян, їх волю. Праці О. Тоффлера, Дж. Нейсбита, Й. Масуда визначені такі параметри інформаційного суспільства, що передбачають визначений розрив з попереднім типом суспільних відносин. Прогнози цих авторів, безпосереднім результатом розвитку інформаційного розвитку сектора виробництва будуть зміни в соціальній структурі суспільства, мотиви діяльності людей появи нової життєвої філософії чи навіть нової концепції технологій. Прихильники такого тлумачення інформаційного суспільства дають різні характерні ознаки, що визначають його структуру. Вони можуть бути сформульовані наступним чином: а) найвищою цінністю, основним продуктом виробництва і основним товаром стає інформація; б) вища влада в суспільстві поступово буде переходити до інформаційної еліти; в) класова структура суспільства зникає і поступається місцем елітарно-масовій культурі; г) все більша частина населення охоплюється сферою інформаційної діяльності та обслуговування; д) впровадження комп'ютерів і роботів створює велику кількість «зайвих людей», однак інформаційне суспільство пропонує таку переорієнтацію соціальних пріоритетів, що знімають цю напруженість; е) радикальні зміни відбуваються в культурі, системі соціальних зв'язків, сімейно-побутових відносинах, організації влади і соціальних відносинах; ж) інформація повинна сприяти гуманізації суспільства на основі створення умов для підвищення інформованості, підвищення суспільного добробуту, поліпшення усіх форм співробітництва, ліквідації мовних і культурних об'єктів [6, с. 57].

Правовими основами інформаційного суспільства є закони і нормативні акти, що регламентують права людини на доступ до інформаційних ресурсів, технологій, телекомунікаційний, захист інтелектуальної власності, недоторканість особистого. В сучасних умовах розвитку інформаційно – комунікаційні технології це не просто технічна інфраструктура, пов'язана, наприклад, комп'ютеризації чи телефонізації, а глобальний інструмент розподілу ідей, капіталу та праці, який визначає парадигму розвитку глобалізованого світу. Саме завдяки інформаційно–комунікаційним технологіям стали можливим широке розповсюдження ідей науково – технічної революції, новітніх технологій, вільний рух фінансового капіталу та різке зростання «гуманітарного капіталу». Тому для країн, що розвиваються, та країн з перехідними економіками найширше запровадження інформаційно – комунікаційних технологій є необхіднішим [10с.49].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Апшер В. Опасности «всемирной паутины». / В. Апшер. – Конфидент , 2006, №5.
2. Батурич Ю. М., Жодзишский А. М. Компьютерная преступность и компьютерная безопасность. / Ю. м. Батурич, А. М. Жодзишский. – М., 1991. – 254с.
3. Брягин О. Простая арифметика.// Бизнес и безопасность, 2007, №1, с. 1 – 6.
4. Герасименко В. А., Гришаев С. В., Павлов Д. В. и др.. Основы защиты коммерческой информации и интеллектуальной собственности. / В. А. Герасименко, С. В. Гришаев, Д. В. Павлов. М.: Науч. – информ. внедрен, фирма «ЮНИКС», 2004.
5. Герасименко В. А. Защита информации в автоматизированных системах обработки данных: в 2-х кн. – М.: Энергоатомиздат , 1994. – 176с.
6. Горячев. Информация и ее защита.// Вопросы защиты информации, 2004, №2 С. 38 – 45.

7. Задворний А. Інформаційна безпека і свобода слова в Україні. / А. Задворний. – Україна : інформація і свобода слова. – К.: «Свобода і знання», 2007. – 723 с.
8. Інформаційне суспільство. Шлях України. К.: «Наука», 2004. – 290 с.
9. Кісль М. В. Вимоги до якості вищої освіти в інформаційному суспільстві. // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія №7. Релігієзнавство. Культурологія. Філософія. Зб. Наукових праць. – Випуск 11 (24) – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – С. 109 – 112.
10. Копылов В. А. Информационное право./ В. А. Копылов. – М.: «Москва», 2007. – 113 с.
11. Недбай В. В. Цифрова нерівність: причини і шляхи подолання.// Актуальність проблеми політики. Зб. наукових праць. – Одеса: «Юридична література» №19. – С. 315 – 322.
12. Постмодернизм. Энциклопедия. – М.: Интерпрес – сервис, Книжный дом. 2001. – 125 с.

Окорокова Віра Вікторівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського.

УДК: 1:316.3

СПЕЦИФІКА МОДЕЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ В МЕЖАХ ПАРАДИГМИ ПОСТМОДЕРНУ

Стаття присвячена аналізу постмодерністського моделювання соціальної реальності, виявленню його засад. Автор звертає увагу на вплив постмодерної парадигми на пізнання соціальної реальності, що неминуче впливає і на її моделювання як гносеологічного методу. Панування в сучасній культурі комп'ютерних технологій значно розширило сфери моделювання соціальної реальності, сприяло створенню її певної специфічності.

Ключові слова: постмодернізм, моделювання, модель, соціальна реальність, візуальність, віртуальна реальність.

СПЕЦИФИКА МОДЕЛИРОВАНИЯ СОЦИАЛЬНОЙ РЕАЛЬНОСТИ В ПРЕДЕЛАХ ПАРАДИГМЫ ПОСТМОДЕРНА

Статья посвящена анализу постмодернистского моделирования социальной реальности, выявлению его основ. Автор обращает внимание на влияние постмодернистской парадигмы на познание социальной реальности, что неизбежно влияет и на ее моделирование как гносеологического метода. Господство в современной культуре компьютерных технологий значительно расширило сферы моделирования социальной реальности, способствовало созданию ее определенной специфичности.

Ключевые слова: постмодернизм, моделирование, модель, социальная реальность, визуальность, виртуальная реальность.

SPECIFICITY OF THE SIMULATION OF SOCIAL REALITY WITHIN THE FRAMEWORK OF THE POSTMODERN PARADIGM

The article is devoted to the analysis of postmodern modeling of social reality, revealing its principles. The author draws attention to the influence of the postmodern paradigm on the knowledge of social reality, which inevitably affects its modeling as an epistemological method. Domination in the modern culture of computer technology has considerably expanded the scope of modeling of social reality, contributed to the creation of its specificity.

Key words: postmodernism, modeling, model, social reality, visual, virtual reality.

Перехід в кінці ХХ століття до нового типу суспільства, що володіє найбільшою